

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/137996,80-lat-temu-w-okupowanej-Polsce-wyladowali-pierwsi-i-cichociemni-materialy-IPN.html>
26.02.2026, 15:01

80 lat temu w okupowanej Polsce wylądowali pierwsi cichociemni – materiały IPN

W nocy z 15 na 16 lutego 1941 r. pierwsza ekipa cichociemnych znalazła się na terenie okupowanym przez Niemców. Dowódcą samolotu był ppor. Francis Keast z 419 eskadry do zadań specjalnych, który pilotował dwusilnikowego Whitleya Z-6473 – z trzema skoczkami i czterema zasobnikami. Była to operacja lotnicza o kryptonimie „Adolphus” i oznaczeniu cyfrowym „0”. Skład osobowy ekipy stanowili: kpt. lotnictwa Stanisław Krzymowski „Kostka”, por. kawalerii Józef Zabielski „Żbik” oraz kurier do Delegatury Rządu Czesław Raczkowski „Włodek”.

[Cichociemni](#)

15.02.2024

CICHOCIEMNI

**„IDZIECIE JAKO STRAŻ PRZEDNIA DO KRAJU.
MACIE UDOWODNIĆ, ŻE ŁĄCZNOŚĆ Z KRAJEM
JEST W NASZYCH WARUNKACH MOŻLIWA”
- GEN. KAZIMIERZ SOSNKOWSKI**

80 LAT TEMU, NOCĄ Z 15 NA 16 LUTEGO 1941 R., W RAMACH OPERACJI LOTNICZEJ „ADOLPHUS” ODBYŁ SIĘ PIERWSZY ZRZUT TRZECH SKOCZKÓW: MJR. STANISŁAWA KRZYMOWSKIEGO „KOSTKA”, RTM. JÓZEFA ZABIELSKIEGO „ŻBIKA” ORAZ KURIERA POLITYCZNEGO CZESŁAWA RACZKOWSKIEGO „ORKANA”. WYDARZENIE TO ZAPOCZĄTKOWAŁO KOLEJNE AKCJE PRZERZUTOWE 316 CICHOCIEMNYCH. DZIAŁALNOŚĆ CICHOCIEMNYCH — OCHOTNIKÓW WRACAJĄCYCH DO OKUPOWANEGO KRAJU OBEJMOWAŁA SŁUŻBĘ DLA PODZIEMIA NIE TYLKO W DYWERSJI, ALE TAKŻE W WYWIADZIE, LOTNICTWIE, BRONI PANCERNEJ, PRACY SZTABOWEJ, LEGALIZACJI I ŁĄCZNOŚCI.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Dla pierwszego lotu łącznikowego wybrano najkrótszą trasę – od brzegu holenderskiego, koło Haarlem, poprzez jedno z jezior w Brandenburgii, na południe od Berlina, przez Wrocław,

Częstochowę, na placówkę odbiorczą, położoną 8,5 km na południe od Włoszczowej i oddaloną 2,4 km na zachód od Kobylej Wsi. Na dużej polanie placówka odbiorcza daremnie czekała od 23.00 do 3.00. Hasłem dla czuwających miał być odgłos samolotu trzykrotnie przerywany dudnieniem silnikami, mieli wtedy ustawić trzy białe światła w trójkąt równoramienny, z wierzchołkiem skierowanym na wschód.

Niestety, aliancki samolot nie dotarł nad placówkę odbiorczą z powodu pomyłki w nawigacji i zrzut nastąpił 138 km od czuwającej placówki, koło wsi Dębowiec, 6 km na północny zachód od stacji kolejowej Skoczów, na terenie przyłączonym do III Rzeszy. Samolot powrócił do Anglii po 11 godzinach i 45 minutach lotu i po wylądowaniu miał zaledwie 50 litrów benzyny (na ok. 12 min lotu). Okazało się, że brytyjska załoga z trudem orientowała się na polskiej mapie i nie знаła ani polskich, ani niemieckich terenów. Dodatkowo por. Zabielski uszkodził nogę oraz utracił wszystkie zasobniki. Po wielu perypetiach skoczkowie dotarli jednak do Warszawy.

[Fragment publikacji](#)

[Krzysztofa A. Tochmana „Cichociemni 1941–1945. W 80. rocznicę pierwszego skoku bojowego do Polski”,
Rzeszów 2021](#)

Polecamy materiały IPN

Krzysztof A. Tochman

CICHOCIEMNI 1941–1945

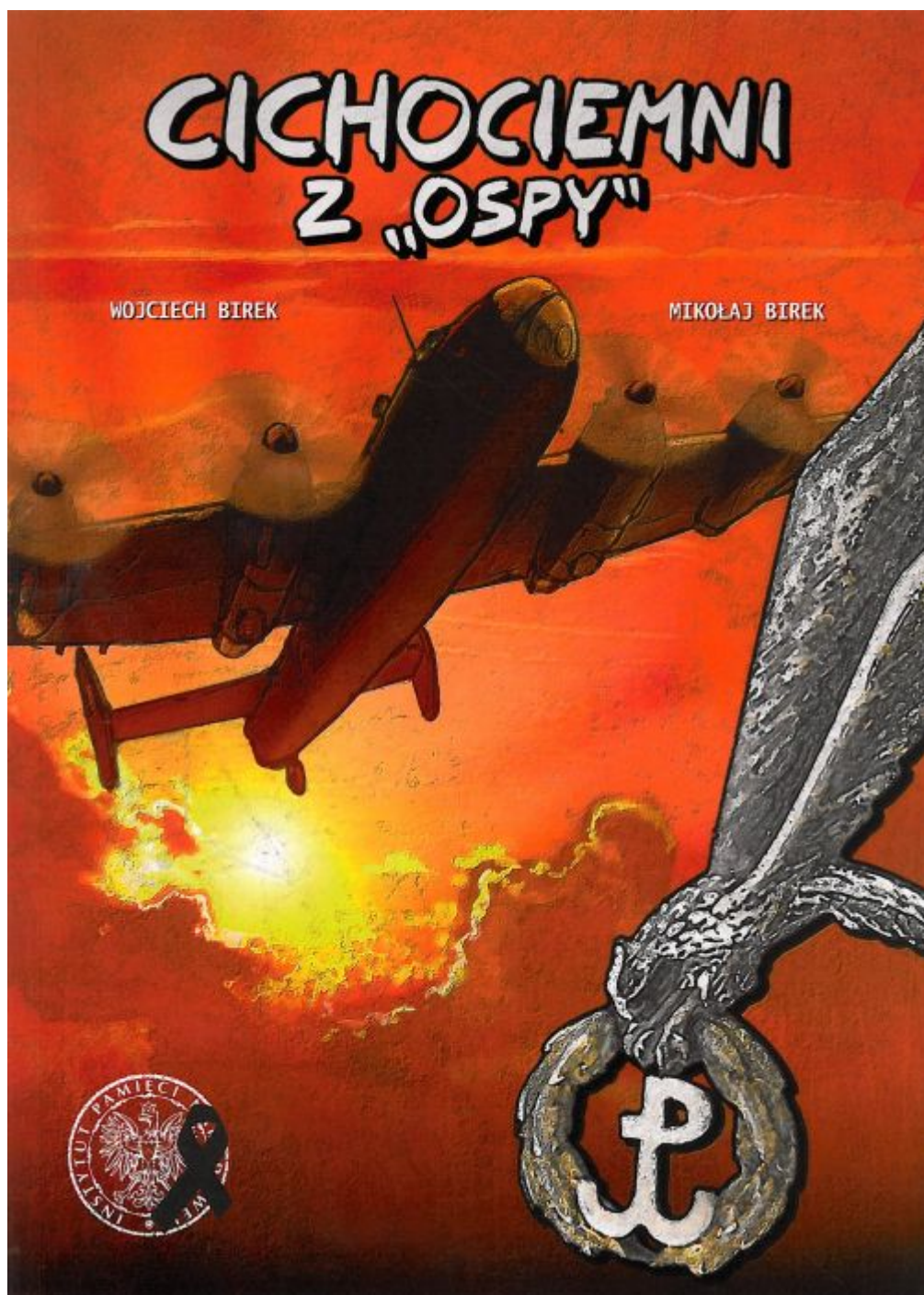
W 80. ROCZNICĘ
PIERWSZEGO
SKOKU BOJOWEGO
DO POLSKI

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Rzeszowie

Rzeszów 2021

[Krzysztof A. Tochman, Cichociemni 1941–1945. W 80. rocznicę pierwszego skoku bojowego do Polski, Rzeszów 2021 \[PDF\]](#)

[Wojciech Birek \(scenariusz\), Mikołaj Birek \(rysunki\), Cichociemni z Ospy. Dzieje cichociemnych zrzuconych do Polski w nocy 1/2 września 1942 r. w grupie o kryptonimie Smallpox, Rzeszów 2010](#)

77 marca 2011 r. 12 | Kraków
DODATEK SPECJALNY „TYGODNIKA POWSZECHNEGO”
Redaktorzy: Ryszard Nalek, Wojciech Pękał

PATRYCJA BUKALSKA
→ STR. 11

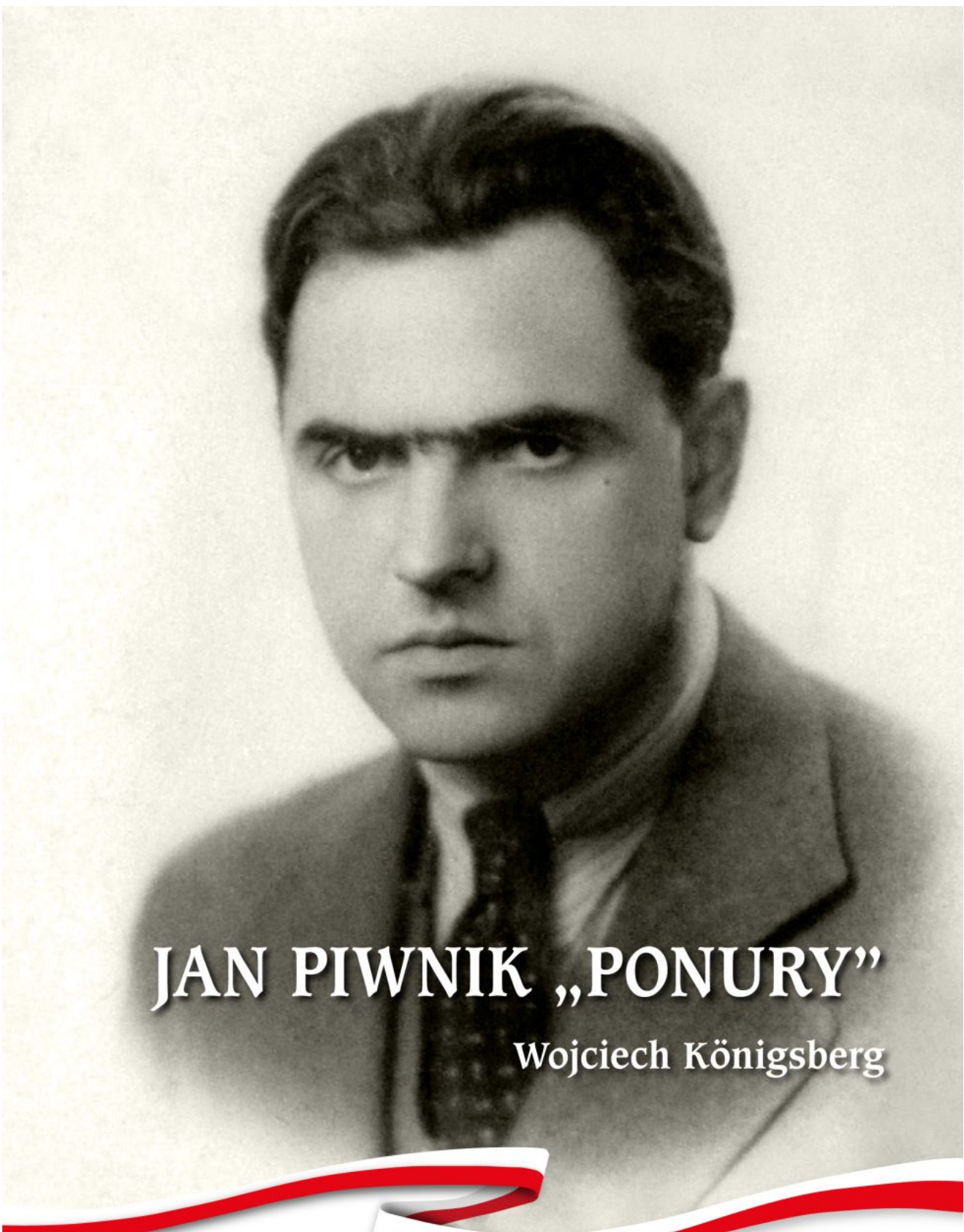
Dodatek powstał
we współpracy
z Instytutem
Pamięci
Narodowej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Szkolenie spadochronowe „cichociemnych”
w Wielkiej Brytanii. Na zdjęciu: skoczek po lądowaniu

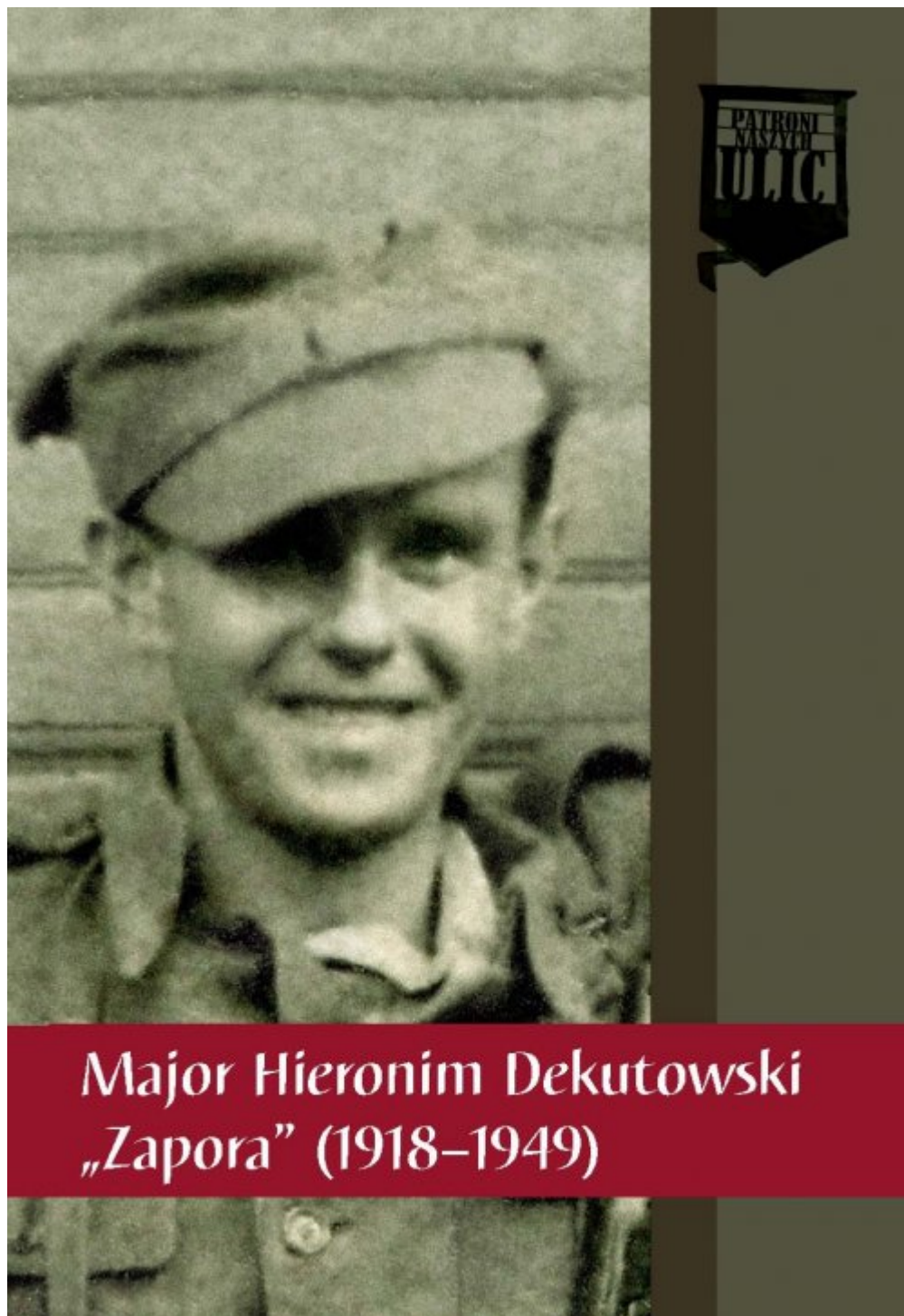
JAN PIWNIK „PONURY”

Wojciech Königsberg

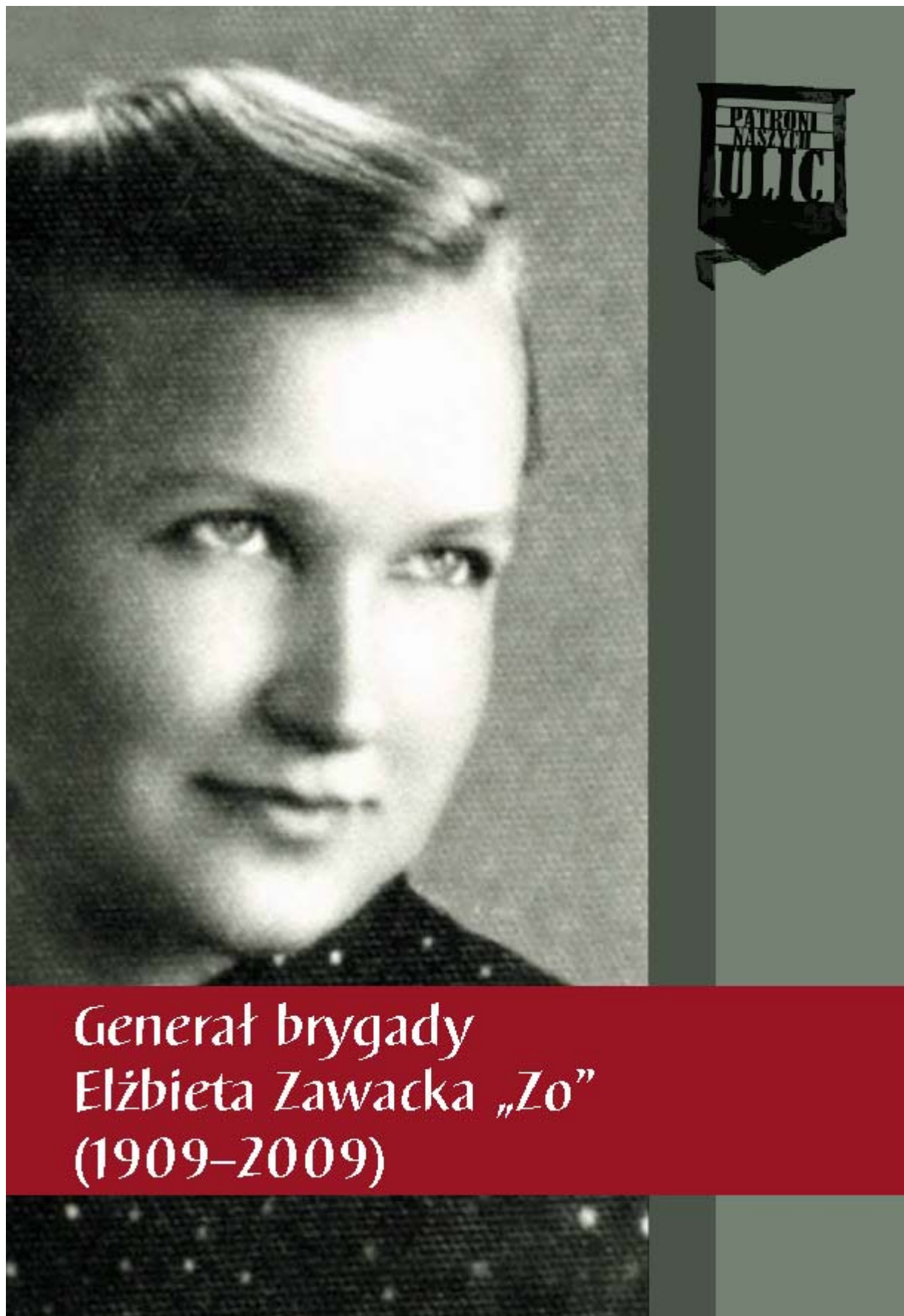
BOHATEROWIE
NIEPODLEGŁEJ

[Wojciech Königsberg, *Jan Piwnik „Ponury”*, Warszawa 2020](#)

**Major Hieronim Dekutowski
„Zapora” (1918–1949)**

[Tomasz Sudoł, Maciej Żuczkowski, *Major Hieronim Dekutowski „Zapora” \(1918–1949\)*, 2016](#)

[*Katarzyna Minczykowska, Generał brygady Elżbieta Zawacka „Zo” \(1909-2009\)*](#)

*Maciej
Kalenkiewicz*
1906-1944

[Krzysztof A. Tochman, *Maciej Kalenkiewicz 1906-1944*, 2019](#)

*Tadeusz
Starzyński*
1903-1970

[Grzegorz Trzyna, *Tadeusz Starzyński 1903-1970*, 2019](#)

[Bolesław Kontrym \(1898-1953\) – oficer Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej, major Wojska Polskiego, cichociemny, odnaleziony przez zespół prof. Krzysztofa Szwagrzyka w 2013 roku w kwaterze „Ł” Cmentarza Powązkowskiego Wojskowego w Warszawie](#)

- [Wiesław Kaczmarczyk: Akcje Special Operations Executive na terenie okupowanej Polski – zrzuty sprzętu i ludzi](#)

- [80. rocznica pierwszego zrzutu cichociemnych do okupowanej Polski – inicjatywy Delegatury IPN w Bydgoszczy](#)

- [Premiera internetowa filmu „Kotwicz. Ostatni Komendant” – Szczecin, 18 lutego 2021](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Cichociemni

Powiązane wiadomości

Cichociemni. „Wywalcz wolność lub zgin”